

Popper András



Én vagyok a képen, Déván készült 1930-ban, amikor meglátogattam valami rokonokat. Én 1915. június huszonkilencedikén születtem, Aradon, az anyai nagyszüleim házában. Egyetlen gyermek voltam. Amikor megszülettem, apám már hadifogoly volt. Minden hónapban lefényképeztek, és a képet elküldték neki Szibériába. Esténként édesanyám velem imádkozott, hogy az Isten hozza haza apukát. Apámat először ötéves koromban láttam. 1921-ben tért vissza a háborúból, és Aradon laktunk 1923-ig, amikor is Körösbökénybe költöztünk -- nyolc éves voltam akkor. De nagymama továbbra is Aradon maradt. Ami az iskolát illeti, a szüleim odafigyeltek arra, hogy mindig föl legyek készítelve. [Körös]Bökényben magánórákra is jártam meg zeneórára -- pár évig zongorázni és hegedülni tanultam, de nemigen szerettem. Magánórát általában az iskolai tantárgyakból vettem, különösen az idegen nyelvekből. A gimnáziumban első osztálytól kezdve franciát tanultunk, második osztálytól németet is, a harmadiktól pedig latint is. A hatodikban ógörögöt is tanítottak. Engem jobban érdekelt a számtan. Sok barátom volt az iskolában. Volt vagy két zsidó

osztálytársam is. Ha jól emlékszem, hittant a hákhám [rabbi] oktatott. Az első és második osztályt Aradon jártam, harmadikba-negyedikbe [Körös]Bökényen, majd ismét Aradon. Szombaton is volt tanítás, csak vasárnap voltunk szabadok. Amíg iskolába jártam, idegeneknél laktam (nem zsidóknál), pedig a nagyszüleim Aradon éltek. A szüleim azt gondolták, hogy a nagyszüleim túlságosan elkényeztetnek, így aztán csak utolsó osztályosként laktam náluk. [Körös]Bökénybe csak a vakációkra mentem haza, karácsonyra és húsvétra. Nyáron, [Körös]Bökényben teniszeztem és fürödni jártam a barátaimmal; nem emlékszem, hogy egyebet is sportoltam volna. 1935-ben érettségiztem. Az érettségi nagyon nehéz volt -- száztizennégy diákból csak öten mentek át, én voltam az egyik. Gyermekkoromban semmiféle dolgom nem volt az antiszemitizmussal. Nem emlékszem, hogy gyermekkoromban valami fontos politikai esemény történt volna. Hallgattuk otthon a rádiót, és olvastuk az aradi magyar újságokat. Jogot végeztem -- azért választottam ezt, mert szerettem. Kolozsváron kezdtem 1935-ben, majd 1939-ben, több kollégámmal átiratkoztunk Csernovicba, Bukovina fővárosába, mert akartunk nyerni egy évet. Mind Kolozsváron, mind pedig Csernovicban nagyon jó tanárok voltak. A különbség az volt, hogy Csernovicban volt egy előkészítő év, utána pedig csak három tanulmányi év volt -- ezért akartunk átmenni. Ott végeztem el az egyetemet, de az utolsó két évben már nem tudtam levizsgázni, mert 1939-ben az oroszok bevonultak Bukovinába [1940 júniusában vonult be a Vörös Hadsereg Bukovinába. -- A szerk.].